

Ngày 2-2-1946

Mùng một Tết Bình Tuất cũng là ngày Tết Độc lập đầu tiên với lời chúc của Chủ tịch nước: "Trong năm Bình Tuất mới/Muôn việc đều tiên tới/Kiến quốc chóng thành công/Kháng chiến mau thắng lợi". Tại Nhà Hát Lớn, Chủ tịch Hồ Chí Minh cùng các thành viên Chính phủ chúc Tết đồng bào

NGÀY TẾT ĐỘC LẬP ĐẦU TIÊN CỦA NỀN CỘNG HÒA - DÂN CHỦ

Dương Trung Quốc

CÁCH ĐÂY 69 NĂM, XUÂN BÌNH TUẤT NĂM 1946 LÀ MÙA XUÂN ĐẦU TIÊN NGƯỜI DÂN VIỆT NAM ĐƯỢC HƯỞNG NGÀY TẾT ĐỘC LẬP TRONG KHUNG CẢNH CỦA MỘT XÃ HỘI KHÔNG CÒN VUA. THỜI ĐIỂM ĐÓ, NƯỚC VIỆT NAM CŨNG ĐÃ BƯỚC VÀO NĂM THỨ HAI CỦA NỀN CỘNG HÒA - DÂN CHỦ KHỞI ĐẦU TỪ MÙA THU NĂM 1945.

C hieu ngày 1-2-1946 cũng là ngày cuối cùng (30 tháng Chạp) của năm Ất Dậu, tại Bắc bộ phủ, nhận được một bức thư của nữ sĩ Ngân Giang gửi tặng trên đó theo một bài thơ thất ngôn bát cú ca ngợi vị nguyên thủ quốc gia mới giành được độc lập là "Anh hùng dân tộc", Chủ tịch Hồ Chí Minh viết lời cảm tạ gửi lại nữ sĩ bằng hai câu thơ: "Gửi lời cảm tạ Ngân Giang / Lời lời châu ngọc, hàng hàng gấm thêu".

Chập tối, vị chủ tịch nước cùng ông thị trưởng Hà Nội, bác sĩ Trần Duy Hưng đi thăm và chúc tết một ông bán sách cũ ở Cửa Nam, một gia đình nghèo trong ngõ Hàng Dừa (nay là phố Lương Sứ), một gia đình công chức ở phố Hàm Long, rồi đến thăm hỏi ông

Cố vấn Vĩnh Thụy (cựu hoàng Bảo Đại) lúc đó được bố trí sống tại tòa biệt thự sang trọng trên đường Trần Hưng Đạo (số nhà 51 nay là trụ sở của Liên hiệp các hội văn học nghệ thuật).

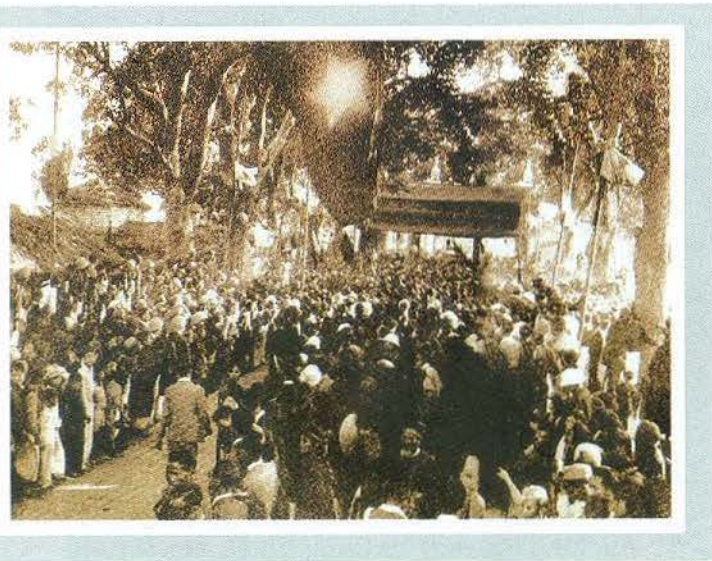
Gần giao thừa, hòa trong những người dân thường, người đứng đầu nền cộng hòa cùng vị thị trưởng thành phố và một nhà báo Mỹ đã đến khu vực Hồ Hoàn Kiếm xem cảnh người dân dạo Tết và vào Đền Ngọc Sơn cầu chúc những điều tốt đẹp cho một năm đầy thử thách đối với chế độ mới vừa mới được xác lập.

Sáng mùng Một Tết Bình Tuất (2-2-1946), từ nơi ở số 8 Lê Thái Tổ (trước Nhà Thủy Tạ), trên đường đi tới nơi làm việc là Bắc bộ phủ, Chủ tịch Hồ Chí Minh ghé vào úy lạo và chúc Tết Sở Cảnh sát Trung ương đặt tại góc Lê Thái Tổ và Tràng Thi (nay là trụ sở Công an Quận Hoàn Kiếm). Mười giờ sáng, cùng với toàn thể Chính phủ lâm thời tập trung trong Nhà Hát Lớn, Chủ tịch Hồ Chí Minh đọc lời chúc Tết đồng bào và chiến sĩ có một “năm mới

tốt lành” với mong ước “trong năm Bình Tuất mới/ Muôn việc đều tiến tới/ Kiến quốc chóng thành công/ Kháng chiến mau thắng lợi”. Đọc xong lời chúc Tết trong nhà hát, vị Chủ tịch nước cùng các thành viên Chính phủ ra bao lon chào đông đảo đồng bào đang tề tựu trên quảng trường.

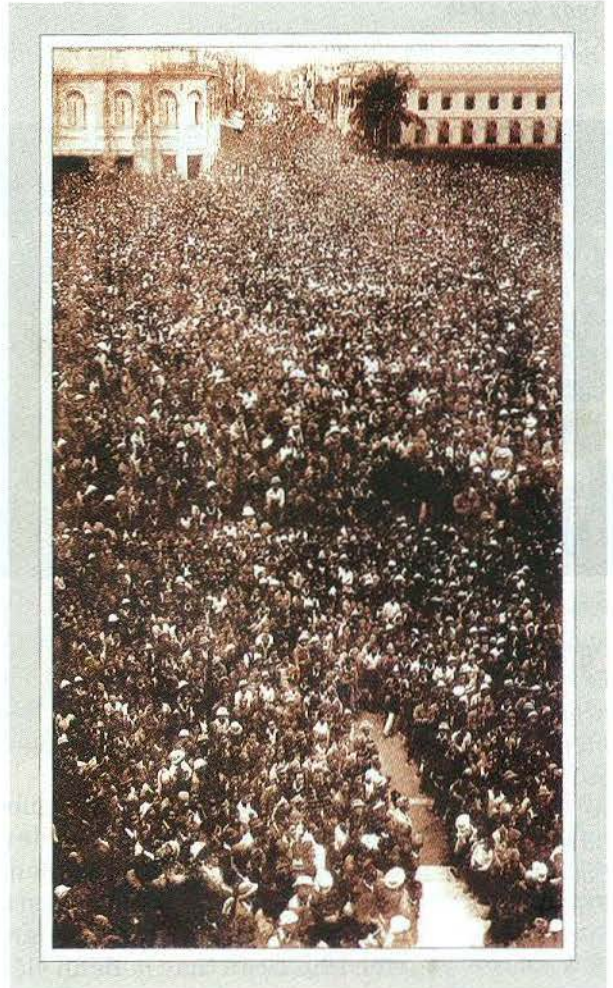
Trở về Bắc bộ phủ, vị nguyên thủ quốc gia cùng các nhân viên và các chiến sĩ vệ quốc đoàn bảo vệ cơ quan đầu não của nhà nước cách mạng cùng chung hưởng bữa cỗ ngày tết. Cùng ngày, Chủ tịch Hồ Chí Minh còn làm bài thơ mừng tờ báo “Quốc Gia” cơ quan ngôn luận của một nhóm nhân sĩ trí thức Hà Nội với những câu thơ sáng khoái: “Tết này mới thật Tết dân ta/Mấy chữ chào mừng báo Quốc Gia/ Độc lập đầy vui ba cốc rượu/Tự do vàng đỏ một rừng hoa/Muôn nhà chào đón xuân dân chủ/Cả nước vui chung phúc cộng hòa/Ta chúc nhau rồi ta nhớ chúc/Những người chiến sĩ ở phương xa”. Còn trên tờ “Tiếng Gọi Phụ Nữ”, vị Chủ tịch

*Ngày 7-3-1946
Đám đông
dân chúng tề
tụ trên quảng
trường Nhà
Hát Lớn để
nghe Chủ tịch
Hồ Chí Minh
giải thích về
Hiệp định sơ bộ*

Ngày 3-2-1946

Mùng hai Tết Bình Tuất, một phiên chợ được tổ chức ở sân chùa Láng để chào mừng ngày Tết Độc lập. Chủ tịch Hồ Chí Minh bất ngờ xuất hiện và đã biến đám đông người đi chợ thành một cuộc mít tinh để nói về ý nghĩa “Ngày Nam bộ kháng chiến” và chúc toàn thể nhân dân hưởng Tết Độc lập đầu tiên vui vẻ, hạnh phúc và tiết kiệm

Ngày 6-2-1946

Kỷ niệm trận Đống Đa lần đầu tiên được tổ chức vào ngày mồng năm Tết Bính Tuất tại địa điểm gò Đống Đa

Ngày 6-2-1946

Lễ kỷ niệm diễn ra tại đền Trung Liệt xây trên gò Đống Đa và khuôn viên Lãng Hoàng Cao Khải ở ấp Thái Hà

chúc Tết qua những lời động viên bằng văn vần, mọi người thực hiện “Đời Sống Mới” với nội dung “Cần, Kiệm, Liêm, Chính”.

Đầu giờ chiều hôm đó, người đứng đầu nhà nước Việt Nam đến Nhà thương Đôn Thủy (nay là Bệnh viện Trung ương Quân đội 108) thăm thương bệnh binh người Pháp và đến Bệnh viện Phủ Doãn (nay là Bệnh viện Việt-

Đức) thăm hỏi bệnh nhân. Việc làm này khiến cho viên tướng Pháp Raoul Salan, một tuần sau đến Hà Nội đã bày tỏ lời cảm ơn vị Chủ tịch Việt Nam và nhận được câu trả lời: “Tôi là một người bạn chung thủy của nước Pháp... Hãy tin ở tôi, đại đa số nhân dân Đông Dương không phải là người bài Pháp... Chúng tôi muốn sống tự do. Tất nhiên tôi muốn có nhiều sự giao lưu kinh tế, quan hệ văn hoá rộng hơn, muốn cán bộ, kỹ sư Pháp làm việc trong mọi lĩnh vực nhưng chúng tôi cũng muốn làm chủ ở nước mình”.

Cuối chiều mồng Một, Bác Hồ đến Ấu Trĩ Viên (nay là Cung Thiếu nhi Hà Nội) vui Tết cùng các cháu nhi đồng... Ngày mồng Hai Tết, vị Chủ tịch viếng chùa Láng, khi đó còn là ngoại thành (Từ Liêm) và dự “bữa cơm đoàn kết” với bà con Phật tử và dân làng, nhân đó nói chuyện với đồng bào về việc tăng gia sản xuất và ý nghĩa của “Ngày Nam bộ kháng chiến”... Ngày mồng Năm Tết Bính Tuất, lần đầu tiên trong lịch sử Giỗ Trận ở gò Đống Đa được tổ chức để vinh danh Chiến thắng giặc Mãn Thanh của Hoàng đế Quang Trung vào Mùa Xuân năm Kỷ Dậu (1789). ■